

icmp
International Commission on Missing Persons

VODIČ ZA CIVILNE ŽRTVE RATA

Kako ostvariti pravo na zaštitu
kao civilna žrtva rata u
Republici Srpskoj

Sarajevo, 2007.

ICMP

Međunarodna komisija za nestale osobe/lica
Alipašina 45a, 71000 Sarajevo, BiH
Tel: (+387) 33 218 660, Faks: (+387) 33 203 297
www.ic-mp.org; icmp@ic-mp.org

INO/INL

Institut za nestale osobe/lica Bosne i Hercegovine
Hamdije Ćemerlića 2/15, 71000 Sarajevo, BiH
Tel/Faks: (+387) 33 033 703 286

CSpi

Centar za slobodan pristup informacijama
Sime Milutinovića 14, 71000 Sarajevo, BiH
Tel/Faks: (+387) 33 238 651, 238 652, 238 854
www.cspi.ba; info@cspi.ba

SADRŽAJ

I	- Ko se smatra civilnom žrtvom rata u RS	1
II	- Uslovi za ostvarivanje prava civilne žrtve rata u RS	4
III	- Prava civilnih žrtava rata	5
IV	- Postupak za ostvarivanje prava	13
V	- Rokovi za ostvarivanje prava	14
VI	- Potrebna dokumentacija	16
VII	- Aneks: Zahtjev za ostvarivanje prava po Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata	

UVOD

Ovaj Vodič pripremljen je sa namjerom da svim civilnim žrtvama rata olakša ostvarivanje prava po Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata u Republici Srpskoj čiji je osnovni tekst objavljen u Službenom glasniku RS, broj 25/93, a izmjene i dopune u Službenom glasniku RS, 1/94 - Posebno izdanje, 32/94, 37/07 i 60/07).

Zakonom o zaštiti civilnih žrtava rata koji je usvojen 1993. godine priznavanje prava civilne žrtve rata je ograničeno rokom od 5 godina od dana početka primjene Zakona, odnosno od dana kada je lice zadobilo oštećenje organizma ili je ubijeno, poginulo, umrlo ili nestalo.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata, objavljenog u Službenom glasniku RS, broj 60/07 od 11. jula 2007. godine, propisana je mogućnost da civilne žrtve rata koje **do sada nisu podnijele zahtjev, to mogu učiniti do 31. decembra 2007. godine.**

Veoma je važno voditi računa o ovom roku, zbog čega **pozivamo i ohrabrujemo** sva lica koja smatraju da ispunjavaju uslove za ostvarivanje i zaštitu prava propisanih Zakonom o zaštiti civilnih žrtava rata, da svoje zahtjeve podnesu nadležnom organu, čak i kada nisu u mogućnosti uz zahtjev priložiti sve relevantne dokaze, iz razloga što to mogu uraditi naknadno, a u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku.

I - Ko se smatra civilnom žrtvom rata u RS?

1. Kojim zakonom je regulisano pitanje prava na zaštitu civilnih žrtava rata u Republici Srpskoj?

- Republika Srpska je pitanje oblika i obima prava zaštite civilnih žrtava rata, kao i način i uslove korištenja tog prava, uredila Zakonom o zaštiti civilnih žrtava rata objavljenom u Službenom glasniku RS, broj 25/93 od 30. decembra 1993. godine sa izmjenama objavljenim u Službenom glasniku broj 1/94 - Posebno izdanje, 32/94, 37/07 i 60/07.

2. Ko može ostvariti pravo na zaštitu u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata u Republici Srpskoj?

- Ovo pitanje je regulisano u članu 1. Zakona, kojim se utvrđuje da prava utvrđena ovim zakonom mogu ostvariti:
 1. državljani Republike Srpske koji su oštećenje organizma zadobili poslije 9. januara 1992. godine;
 2. lica koja su kao državljani bivše SFRJ zadobila oštećenja organizma u periodu od 18. augusta 1990. do 9. januara 1992. godine, pod uslovom da steknu državljanstvo Republike Srpske i da imaju prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srpske.
- Član 1. ovog Zakona omogućava, na primjer, da sva lica koja su stekla oštećenje organizma u toku rata u Hrvatskoj, a imaju prebivalište u Republici Srpskoj i imaju državljanstvo Republike Srpske, mogu ostvariti prava utvrđena ovim Zakonom.

3. Koji je značaj izmjena i dopuna Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata usvojenih na zasjedanju Narodne skupštine Republike Srpske održane u junu 2007. godine?

- Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata, objavljenom u Službenom glasniku RS, broj 60/07 od 11. jula 2007. godine, izmjenjene su odredbe kojima je ostvarenje prava **civilnih žrtava rata** bilo ograničeno **utvrđenim rokovima**, zbog čega je određeni broj civilnih žrtava rata bio onemogućen da podnese zahtjev za ostvarenje prava.

4. Ko se smatra civilnom žrtvom rata u smislu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata u RS?

- Ovo pitanje je definisano članom 2. Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata RS koji utvrđuje da se civilnom žrtvom rata smatra:
 1. lice kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma zlostavljanjem, silovanjem, odnosno lišavanjem slobode (zatvor, koncentracioni logor, internacija, prinudni rad) ili koje je u zbjegu od strane neprijatelja zadobilo ranu, povredu, ozljedu i kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60%, kao i lice koje je pod navedenim okolnostima ubijeno, poginulo, umrlo ili nestalo;
 2. lice koje je zadobilo oštećenje organizma od najmanje 60% usljed ranjavanja ili povreda nastalih u vezi s ratnim operacijama, kao što su: bombardovanje, ulične borbe, zalutali metak, minobacačka i topovska granata i sl.;
 3. lice koje je zadobilo oštećenje organizma od najmanje 60% usljed ranjavanja ili povreda

nastalih od zaostalih vojnih materijala ili kao posljedica neprijateljskih diverzantskih akcija.

5. Mogu li članovi porodice civilne žrtve rata ostvariti prava prema Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata u RS?

- Prema članu 3. Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata u RS određena prava, pod određenim uslovima, imaju i članovi porodice civilne žrtve rata i to:
 1. **članovi porodice ubijenog, poginulog, umrlog ili nestalog lica;**
 2. **članovi porodice umrlog lica, kojem je bilo priznato svojstvo civilne žrtve rata.**

6. Ko se smatra članom porodice civilne žrtve rata prema odredbama Zakona?

- Članom porodice, u smislu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata smatra se:
 1. **bračni drug;**
 2. **djeca (djeca rođena u braku ili van braka, usvojena ili pastorčad);**
 3. **roditelji.**

II - Uslovi za ostvarivanje prava civilne žrtve rata u RS

7. Koji su uslovi za ostvarivanje prava civilne žrtve rata u slučaju kada je oštećenje organizma nastupilo zlostavljanjem, silovanjem, odnosno lišavanjem slobode (zatvor, koncentracioni logor, internacija, prinudni rad) ili kada je lice u zbjegu od strane neprijatelja zadobilo ranu, povredu, ozljedu?

- Osnovni uslov za ostvarivanje ovog prava je da je kod **lica nastupilo najmanje 60% oštećenja organizma** ili se radi o licu **koje je ubijeno, poginulo, umrlo ili nestalo pod okolnostima navedenim u Zakonu.**

8. Šta civilna žrtva rata prilaže kao dokaz o oštećenju organizma koje je nastupilo u toku rata?

- Za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu, potrebno je da stranka priloži dokaze koji joj idu u prilog, a kojima raspolaže, odnosno stranka je dužna predložiti nadležnom organu izvođenje dokaza ukoliko ih sama ne posjeduje.
- Ako se radi o licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma, lice je dužno predočiti medicinsku dokumentaciju kojom se potvrđuje oštećenje organizma, uključujući prvenstveno dokumentaciju o liječenju koja datira najkasnije godinu dana od dana nastanka oštećenja, odnosno od dana prestanka okolnosti pod kojima je oštećenje nastalo.

III - Prava civilnih žrtava rata

9. Koja su prava civilnih žrtava rata utvrđena Zakonom?

- Zakon utvrđuje sljedeća prava civilnih žrtava rata:
 1. civilnu invalidninu, odnosno porodičnu invalidninu;
 2. dodatak za njegu i pomoć drugog lica;
 3. dodatak za člana porodice nesposobnog za rad;
 4. dodatnu novčanu pomoć;
 5. dodatak za samohranost;
 6. zdravstvenu zaštitu;
 7. profesionalnu rehabilitaciju.

10. Ko ima pravo na civilnu invalidninu?

- Pravo na **civilnu invalidninu** stiču civilne žrtve ukoliko je kod njih nastupilo oštećenje organizma od 60% do 100%.

11. Koliko iznosi mjesečni iznos civilne invalidnine?

- Mjesečni iznos civilne invalidnine zavisi od početne osnovice i stepena oštećenja organizma i iznosi kako slijedi:
 1. I grupa – 100 % oštećenje organizma za lice kojem je za osnovne životne potrebe neophodna njega i pomoć drugog lica - 100 % naknada.....351.00 KM;
 2. II grupa – 100 % oštećenje organizma za lica kojima za osnovne životne potrebe nije neophodna njega i pomoć drugog lica - 70 % od civilne invalidnine I grupe.....245.70 KM;
 3. III grupa – 90 % oštećenje organizma - 50 % od civilne invalidnine I grupe.....175.50 KM;

4. IV grupa – 80 % oštećenje organizma - 40 % od civilne invalidnine I grupe...140.40 KM;
5. V grupa – 70 % oštećenje organizma - 35 % od civilne invalidnine I grupe122.85 KM;
6. VI grupa – 60 % oštećenje organizma - 30 % od civilne invalidnine I grupe...102.30 KM.

- Početna osnovica za utvrđivanje mjesečnog iznosa civilne invalidnine iznosi 351.00 KM i usklađuje se početkom svake godine sa indeksom kretanja maloprodajnih cijena u prethodnoj godini i visinom raspoloživih sredstava u budžetu Republike Srpske planiranim za te namjene. Odluku o usklađivanju osnovice donosi Vlada Republike Srpske.

12. Ko utvrđuje stepen oštećenja organizma?

- Nalaz i mišljenje o stepenu oštećenja organizma daje ljekarska komisija nadležna za pregled vojnih invalida imenovana za određeno područje, u postupku i na način propisan za vojne invalide.

Pravo na porodičnu invalidninu

13. Koliko iznosi porodična invalidnina za članove porodice civilne žrtve rata ubijenog, poginulog, umrlog ili nestalog lica?

- Članovi porodice civilne žrtve rata ubijenog, poginulog, umrlog ili nestalog lica ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu u visini 40 % od iznosa civilne invalidnine I grupe, a što u praktičnom smislu znači da porodična invalidnina iznosi 140.40 KM. Iznos ukupne naknade dijeli se na jednake dijelove članovima porodice kojima je utvrđeno to pravo.

14. Kako je regulisano pravo na porodičnu invalidninu članovima porodice umrlog lica kojem je bio priznat status civilne žrtve?

- Članovi porodice umrlog lica kojem je bio priznat status civilne žrtve rata ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu u visini od 20 % od iznosa civilne invalidnine I grupe. Kako osnovica za obračun iznosi 351.00 KM, onda 20% ovog iznosa čini invalidninu od 72.00 KM.

15. Kako je regulisano pravo na porodičnu invalidninu u slučaju kada je to pravo priznato uož porodici i roditeljima civilne žrtve rata?

- U članu 10., stav 8, utvrđeno je da ako pravo na porodičnu invalidninu imaju i **članovi uže porodice (bračni drug sa ili bez djece) i roditelji**, pravo im se priznaje posebnim rješenjem **u visini od po 50% od iznosa invalidnine**, koju ostvaruju članovi porodice civilne žrtve rata, ubijenog, poginulog, umrlog ili nestalog lica. To znači da invalidnina članovima uže porodice i roditelja iznosi 140.40 KM i utvrđuje se posebnim rješenjem u iznosu od po 50%, što iznosi 70.20 KM, s tim da se ovaj iznos dijeli na jednake dijelove prema broju članova užeg domaćinstva.

16. Kako je regulisano pravo na porodičnu invalidninu uož porodici i roditeljima civilne žrtve rata koja je imala taj status priznat prije rata u BiH?

- Civilne žrtve rata i druga lica koja su stekla određena prava po Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata („Službeni list SR BiH“ 34/84, 41/87, i 41/89), ta prava koriste u obimu i pod uslovima koji su propisani Zakonom o zaštiti civilnih žrtava rata (Službeni glasnik RS, broj 25/93, 1/94 - Posebno izdanje, 32/94, 37/07 i 60/07).

Pravo na dodatak za njegu i pomoć drugog lica

17. Ko ima pravo na njegu i pomoć drugog lica i koji je postupak ostvarivanja ovog prava?

- Pravo na dodatak za njegu i pomoć drugog lica ima civilna žrtva rata I grupe, kojoj je utvrđeno 100 % oštećenje organizma i kojoj je potrebna njega i pomoć drugog lica.
- Dodatak za njegu i pomoć drugog lica određuje se mjesečno u iznosu 80 % od iznosa invalidnine civilne žrtve rata I grupe, što iznosi 280,80 KM.

Dodatak za člana porodice nesposobnog za rad

18. Ko ima pravo na dodatak za člana porodice nesposobnog za rad?

- Pravo na ovaj dodatak pripada civilnoj žrtvi rata, kao korisniku dodatne novčane pomoći, za članove porodice koji su nesposobni za rad i koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu.

19. Kako se određuje mjesečni iznos dodatka za člana porodice nesposobnog za rad?

- Dodatak za člana porodice nesposobnog za rad određuje se mjesečno i iznosi 50% od iznosa civilne invalidnine koju korisnik prima.

20. Ko se smatra nesposobnim za rad u smislu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata?

- U smislu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata licem nesposobnim za rad smatra se:
 1. lice čija nesposobnost za rad odgovara potpunoj nesposobnosti po propisima o invalidskom osiguranju;

2. dijete do navršene 15-te godine ili ako je na školovanju do završetka srednje škole, ili ako je nesposobno za rad u smislu prethodne alineje, pod uslovom da je nesposobnost nastupila prije 15-te godine;
3. žena starija od 60 godina, ili mlađa ako ima dijete ispod sedam godina, odnosno starije ako je nesposobno za rad, ili sa više djece ispod 15 godina s kojima živi u domaćinstvu;
4. muškarac stariji od 65 godina.

21. Šta se smatra domaćinstvom u smislu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata?

- Domaćinstvom u smislu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata smatra se trajna zajednica života lica koje žive, privređuju i troše zajedničke prihode svih članova porodice.

Dodatna novčana pomoć

22. Ko ima pravo na dodatnu novčanu pomoć?

- Pravo na dodatnu novčanu pomoć imaju civilne žrtve rata od I do V grupe bez obzira na sposobnost za rad, kao i civilne žrtve rata VI grupe, kao i članovi porodice civilne žrtve rata koji su nesposobni za rad pod sljedećim uslovima:
 1. nisu u radnom odnosu;
 2. ne obavljaju privatnu djelatnost;
 3. nisu korisnici prava na penziju;
 4. dio ukupnih prihoda domaćinstva koji otpadaju na člana domaćinstva ne prelazi 10% prosječne plate u Republici Srpskoj ostvarene u mjesecu za koji se vrši isplata.

23. Šta se smatra ukupnim prihodom domaćinstva u smislu Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata Republike Srpske?

- U ukupne prihode uračunavaju se:
 1. plata člana domaćinstva ostvarena u prethodnom mjesecu;
 2. penzija ostvarena u prethodnom mjesecu;
 3. plata od obavljanja privatne djelatnosti, ostvarene u prethodnom mjesecu.

24. Šta se ne smatra ukupnim prihodom domaćinstva?

- Ukupnim prihodom domaćinstva ne smatra se invalidnina i ortopedski dodatak po propisima o vojnim invalidima, dodatak za pomoć i njegu drugog lica, kao i dodatak na djecu.

25. Kako se određuje dodatna novčana pomoć?

- Dodatna novčana pomoć određuje se mjesečno i iznosi 20% od iznosa civilne invalidnine koju korisnik prima.

26. Ko može ostvariti dodatak na samohranost?

- Samohrani korisnik dodatne novčane pomoći je korisnik dodatka na samohranost koji nije uživalac penzije, koji nema članova porodice ni srodnika koji su po zakonu obavezni da ga izdržavaju ili ako ih ima, a oni nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu izdržavanja (član 20. Zakona).

27. Kako se određuje iznos dodatka na samohranost?

- Dodatak na samohranost utvrđuje se u visini od 50% od iznosa dodatne novčane pomoći, i naknadu može ostvariti isključivo civilna žrtva rata, kojoj je priznato pravo na dodatnu novčanu pomoć.

Na primjeru korisnika civilne invalidnine prve grupe, to bi se obračunavalo na sljedeći način:

Iznos invalid- nine i grupe	Dodatna novčana pomoć	Dodatak na samohranost
351.00KM	20% od 351.00KM = 70.20KM	50% od 70.20KM = 35.10KM

28. Kako je regulisano pravo na zdravstvenu zaštitu za civilne žrtve rata?

- Zdravstvena zaštita korisnika ostvaruje se prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju i obezbjeđuje se sljedećim kategorijama:
 1. civilnim žrtvama rata;
 2. članovima porodice civilnih žrtava rata nesposobnih za rad;
 3. članovima porodice civilnih žrtava rata - nosiocima prava i ostalim članovima porodice civilnih žrtava rata za koje su nosioci prava ostvarili pravo na dodatak za člana porodice nesposobnog za rad.

29. Kome se obratiti za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu?

- Opštinski organ za boračko-invalidsku zaštitu donosi rješenje o pravu na zdravstvenu zaštitu koje se ostvaruje u fondu zdravstvenog osiguranja na čijem području korisnik ima prebivalište, na način i po postupku koji je propisan u tom fondu.

30. Kako se ostvaruje pravo na profesionalnu rehabilitaciju?

- Ovo pravo se ostvaruje isključivo prema propisima o invalidskom osiguranju.

31. Iz kojih sredstava se finansiraju prava utvrđena Zakonom o pravima civilnih žrtava rata?

- Sredstva za ostvarivanje prava po ovom Zakonu obezbjeđuju se u budžetu Republike Srpske, a isplata se vrši na osnovu sredstava planiranih u budžetu za tekuću fiskalnu godinu.
- Ako su planirana sredstva u budžetu za tekuću godinu manja od sredstava potrebnih za isplatu po ovom Zakonu, iznos planiranih sredstava dijeli se sa iznosom koji je neophodan za isplatu da bi se dobio koeficijent visine isplate. Koeficijent ne može biti ispod 0,85%.
- Odluku o utvrđivanju koeficijenata isplate donosi Vlada Republike Srpske i trenutni koeficijent iznosi 1.

IV - Postupak za ostvarivanje prava

32. Ko odlučuje o zahtjevu za ostvarivanje prava utvrđenih u Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata?

- O pravima utvrđenim u Zakonu odlučuje opštinski organ uprave na čijem području podnosilac zahtjeva ima prebivalište odnosno boravište.
- O žalbi protiv rješenja prvostepenog organa odlučuje Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske.

33. Ko pribavlja isprave potrebne u postupku za ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom?

- Opštinski organ po službenoj dužnosti pribavlja isprave kojima se dokazuju neke činjenice ili stanja od važnosti za donošenje ili izvršenje rješenja ili za preuzimanje upravne radnje u korist stranke. Pribavljanje po službenoj dužnosti odnosi se samo na slučajeve u kojima izdavanje isprave spada u nadležnost opštinskog organa. Npr. to može biti rodni ili vjenčani list, ili bilo koji drugi akt čije je izdavanje u nadležnosti opštinskog organa (član 26. Zakona).

34. Koji se postupak primjenjuje u procesu utvrđivanja prava korisnika?

- U utvrđivanju prava iz Zakona o civilnom žrtvama rata primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku (Sl. glasnik RS, broj 13/02).

V - Rokovi za ostvarivanje prava

35. Koji su rokovi za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava civilne žrtve rata?

- Zakonom o civilnim žrtvama rata je koji je usvojen 30. decembra 1993. godine, u članu 37. utvrđeno je da se zahtjev za priznavanje prava može podnijeti u roku od 5 godina od dana početka primjene zakona, odnosno od dana kada je lice pod zakonom utvrđenim okolnostima zadobilo oštećenje organizma ili ubijeno, poginulo, umrlo ili nestalo.
- Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata od 11. jula 2007. godine utvrđeno je da se zahtjev za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma može podnijeti u roku od pet godina od kada je lice zadobilo oštećenje, odnosno od dana prestanka okolnosti pod kojim je oštećenje nastalo.
- Zahtjev za priznavanje prava po osnovu pogibije ili smrti lica može se podnijeti u roku od 5 godina od dana pogibije ili smrti.
- Zahtjev za priznavanje prava po osnovu nestanka lica može se podnijeti u roku od 5 godina od dana nestanka, odnosno od dana prestanka okolnosti pod kojima je lice nestalo ili u roku od jedne godine od dana ekshumacije i identifikacije posmrtnih ostataka nestalog.
- Ako lice smatra da ima prava civilne žrtve rata, utvrđena Zakonom o zaštiti civilnih žrtava rata RS, a **do sada nije podnijelo zahtjev, to može učiniti do 31. decembra 2007. godine. Veoma je važno voditi računa o ovom roku.**

36. Postoji li zakonsko ograničenje kod podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava kao civilna žrtva rata u RS?

- Članom 36.a. Zakona ograničeno je pravo podnošenja zahtjeva za lice koje je steklo određena prava kao civilna žrtva rata ili član porodice civilne žrtve rata po propisima Federacije BiH ili po propisima neke od država u okruženju. **Takvo lice nema pravo podnijeti zahtjev za priznavanje prava po ovom Zakonu.**

VI - Potrebna dokumentacija

- Zakon nije precizno definisao potrebnu dokumentaciju, ali iz uslova koji su navedeni u Zakonu, predlažemo potencijalnim korisnicima prava iz ovog Zakona da podnesu uz zahtjev sljedeću dokumentaciju:

Civilna žrtva rata

1. ovjerena kopija CIPS lične karte;
2. prijava prebivališta;
3. kućna lista;
4. medicinska dokumentacija;
5. druga relevantna dokumentacija kojom je moguće dokazati okolnosti nastanka lica ili oštećenja organizma (zlostavljanje, silovanje, odnosno lišavanje slobode, stavljanje u zatvor ili koncentracioni logor, internacija, prinudni rad ili u zbjegu od strane neprijatelja zadobijanjem rane, povrede, ozljede i kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% ili usljed ranjavanja ili povreda nastalih u vezi s ratnim operacijama, kao što su: bombardovanje, ulične borbe, zalutali metak, minobacačka i topovska granata i sl., odnosno kada je lice zadobilo oštećenje organizma od najmanje 60% usljed ranjavanja ili povreda nastalih od zaostalih vojnih materijala ili kao posljedica neprijateljskih diverzantskih akcija) ili predložiti druge dokaze o tim okolnostima, odnosno činjenicama;
6. dokaz da u zajedničkom domaćinstvu sa civilnom žrtvom rata živi član/ovi porodice koji su nesposobni za rad:
 - i. rodni list za žene/članove porodičnog domaćinstva pod uslovom da su starije od 60 godina i za muškarce starije od 65 godina;

- ii. ako se radi o djeci do 15 godina potrebno je priložiti rodni list, a ako su djeca starija od 15 ali pohađaju redovno školu potrebno je priložiti potvrdu iz škole;
7. ukoliko se radi o radno nesposobnom licu dokaz iz nadležne službe socijalne zaštite;
 8. dokaz da lice koje podnosi zahtjev za ostvarivanje prava civilne žrtve rata ili član porodice po propisima Republike Srpske nije steklo određena prava kao civilna žrtva rata po propisima Federacije BiH, ili neke od država u okruženju.

Član uže porodice i roditelji civilne žrtve rata

1. ovjerena kopija CIPS lične karte;
2. prijava prebivališta;
3. kućna lista;
4. dokaz, po mogućnosti materijalni, da je civilna žrtva rata ubijena, poginula, umrla ili nestala u toku rata pod okolnostima iz člana 2. Zakona. Ako se radi o nestalom licu, onda kao dokaz može se priložiti bilo koji od navedenih dokumenata:
 - i. dokaz o podnošenju zahtjeva za traženje MKCK (Međunarodni komitet crvenog križa/krsta);
 - ii. potvrda o identifikaciji;
 - iii. potvrda od Federalne komisije za traženje nestalih, odnosno RS Kancelarije za traženje zarobljenih i nestalih lica da se lice nalazi u evidenciji nestalih lica;
 - iv. smrti list i sl.;
 - v. u slučaju da stranka ne raspolaže materijalnim dokazima, može predložiti druge dokaze, npr. saslušanje svjedoka i sl.;
6. dokaz da su nosioci porodične invalidnine nesposobni za rad:

- i. rodni list za žene/članove porodičnog domaćinstva pod uslovom da su starije od 60 godina i za muškarce starije od 65 godina;
 - ii. ako se radi o djeci do 15 godina starosti potrebno je priložiti rodni list, a ako su djeca starija od 15 godina i redovno pohađaju školu, potrebno je priložiti potvrdu iz škole;
 - iii. ukoliko se radi o radno nesposobnom licu dokaz iz nadležne službe socijalne zaštite;
7. dokaz da lice koje podnosi zahtjev za ostvarivanje prava civilne žrtve rata ili član porodice po propisima Republike Srpske, nije steklo određena prava kao civilna žrtva rata ili član porodice civilne žrtve rata po propisima Federacije BiH ili po propisima neke od država u okruženju.